

บทที่ 3

รายการ “ร้อยตะวัน...พันดาว”

รายการ “ร้อยตะวัน...พันดาว” ผลงานการผลิตของบริษัท นาฏะกัมปानी จำกัด เป็นรายการสารคดีความยาว 25 นาที ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ เวลา 14.30-14.55 น. (จากเวลาออกอากาศเดิม 11.05-11.30 น.) ทางสถานีโทรทัศน์ ITV มีเรื่องราวที่ออกอากาศผ่านสายตาผู้ชมมากกว่า 30 เรื่องภายในระยะเวลา 2 ปีของการทำงาน เนื้อหาส่วนใหญ่ที่รายการนำเสนอเป็นเรื่องราวรอบตัวทั่วไปในชีวิตประจำวัน และสังคมที่เราพบเจออยู่เป็นประจำ ซึ่งอาจไม่ใช่เรื่องที่แปลกใหม่นัก แต่จุดเด่นของรายการอยู่ที่การพยายามนำเสนอเรื่องราวเหล่านั้นให้ดูเป็นเรื่องที่แปลกหูแปลกตาด้วยการใช้กลวิธีการมองหาประเด็นใหม่ ๆ ที่ซ่อนตัวอยู่ในสิ่งเดิมซึ่งสามารถหยิบยกขึ้นมาศึกษาใหม่ได้ตลอดเวลา

แนวคิดของรายการ

รายการ “ร้อยตะวัน...พันดาว” มีลักษณะเหมือนรายการสารคดีทั่ว ๆ ไปในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นความจริงซึ่งได้จากการค้นคว้าจากตำรา การพูดคุยกับผู้รู้ และคำยืนยันจากปากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องราวนั้น ๆ โดยตรง เพียงแต่ทางผู้ผลิตพยายามสร้างจุดเด่นให้รายการมีลักษณะของการตั้งคำถามใหม่ ๆ (ซึ่งบางครั้งก็เป็นคำถามเก่าที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วแต่ยังไม่ได้รับคำตอบที่ชัดเจนนัก) หรือนำเสนอความเชื่อ หรือความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้ผลิตต่อเรื่องราวใดเรื่องราวหนึ่งที่ได้รับรู้มา ซึ่งประเด็นความคิด คำถามหรือข้อสงสัยที่เกิดขึ้นหลังการรับรู้ข้อมูลอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นเป็นควมตั้งใจที่ผู้ผลิตต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้ชมหลังจากการชมรายการเสร็จสิ้นเช่นกัน การนำเสนอความคิดเห็นที่แตกต่างจากข้อเท็จจริงเดิมที่รายการยกมากล่าวถึงนี้เองที่อาจทำให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนทางรายการได้เปิดประเด็นการสนทนาใหม่ ๆ ให้แก่ตนด้วยการให้ข้อมูลที่มีรายละเอียดลึกซึ้ง มีความน่าเชื่อถือ และมีเหตุมีผลชวนแก่การวิเคราะห์คัดล้อยตามมุมมองที่ทางรายการนำเสนอ

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์หลักที่ทางทีมงานผู้ผลิตรายการ "ร้อยตะวัน...พันดาว" ต้องการให้เกิดขึ้น คือ การเปิดโลกทัศน์ของผู้ชมเพื่อนำเสนอมุมมองใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากความเข้าใจที่ถูกสอนให้เชื่อมาแต่เดิม หรือให้รายละเอียดเพิ่มเติมต่อสิ่งที่เกิดขึ้นจริงในสังคมอย่างมีเหตุมีผล อีกทั้งมีความต้องการเป็นที่ที่ จะช่วยช่วยให้ผู้ชมคนไทยที่โทษว่าระบบการศึกษาไทยไม่สอนให้คิด ได้เริ่มต้นที่จะใช้ความคิด ในการถกเถียง วิเคราะห์ตามข้อเท็จจริงใหม่ ๆ และรายละเอียดที่ทางผู้ผลิตรายการนำเสนอว่าสิ่งที่เคยเข้าใจและเชื่อมาโดยตลอดว่าถูกต้องนั้น แท้ที่จริงแล้วอาจมีรายละเอียดบางอย่างที่ลึกซึ้งอันอาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเดิม ๆ ได้

จากการที่ได้พิจารณาตามวัตถุประสงค์หลักของรายการดังกล่าวประกอบกับหลักการจำแนก วัตถุประสงค์รายการสารคดีของ Michael Renov ตามที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 แล้ว จะพบว่ารายการ "ร้อยตะวัน...พันดาว" จัดเป็นรายการลูกผสมของวัตถุประสงค์ทั้ง 4 ประการ อันได้แก่ การบันทึกเหตุการณ์ การชักจูงใจ การวิเคราะห์ถกเถียง และการแสดงออก โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัตถุประสงค์ในการชักจูงใจ และการวิเคราะห์ถกเถียง ทั้งนี้พิจารณาจากกรนำเสนอเนื้อหาของทางรายการเป็นหลัก โดยในการนำเสนอเนื้อหานั้น ทางรายการเลือกที่จะหยิบยกประเด็น หรือมุมมองในลักษณะที่เรียกว่า "มองต่างมุม" ขึ้นมาใช้ ซึ่งการกระทำในลักษณะดังกล่าวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการค้นคว้าข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือสูง และต้องมีเทคนิคการนำเสนอที่จะให้ผู้ชมเกิดความคิดเห็นต่อประเด็นนั้นอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้าผู้ชมเห็นด้วยกับทางรายการก็ถือว่าทางรายการสามารถให้ข้อมูลที่ชักจูงใจให้ผู้ชมเกิดความเชื่อคล้อยตามได้ แต่ถ้าผู้ชมเกิดความคิดเห็นขัดแย้งกับทางรายการ ก็นับว่าวัตถุประสงค์ที่ทางรายการต้องการให้เกิดการวิเคราะห์ และถกเถียงนั้นสัมฤทธิ์ผล

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของรายการได้ถูกกำหนดไว้กว้าง ๆ ว่าเป็นกลุ่มทั่วไปทั้งชายและหญิง ที่มีอายุตั้งแต่ 20-50 ปี ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีวุฒิและคุณวุฒิมากพอที่จะมีความคิดเห็นเป็นของตัวเอง

ลักษณะการกำหนดกลุ่มเป้าหมายกว้าง ๆ ดังกล่าว ทำให้ผู้ผลิตรายการสามารถนำเสนอเนื้อหาได้อย่างหลากหลาย ไม่จำกัดว่าต้องเป็นเนื้อหาที่ตอบสนองบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นประโยชน์ในด้านความเป็นอิสระในการคิดสร้างสรรค์งาน

แต่ในขณะเดียวกัน การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่มีขนาดใหญ่มากเกินไปนี้ก็มีผลทำให้ไม่สามารถเจาะลึก หรือให้ความสนใจมุ่งไปที่ทิศทางใดทิศทางหนึ่งที่แน่นอน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ชมอาจเปลี่ยนแปลงไปได้ทุกอาทิตย์ นอกจากนี้การไม่ได้ระบุกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนของรายการก็ยังมีผลต่อการตัดสินใจให้การสนับสนุนของผู้อุปถัมภ์รายการด้วย

รูปแบบของรายการ

รายการ "ร้อยตะวัน...พันดาว" ให้คำจำกัดความตัวเองว่าเป็น "สารคดีเชิงรุก" ที่มีการดำเนินเรื่องด้วยการให้ข้อเท็จจริงทั้งในส่วนของบทบรรยายโดยอังกษิตำรา หลักฐานทางเอกสาร ตลอดจนคำบอกเล่าจากผู้รู้ และบทสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่เป็นที่เชื่อถือของประชาชน หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ โดยตรง ซึ่งบางครั้งก็มีการเชื่อมโยงร้อยเรียงกันเป็นเรื่องราว หรือเรื่องเล่าเพื่อสร้างความน่าสนใจเพิ่มขึ้น ในส่วนของบทบรรยายก็จะมีภาวะแสดงความคิดเห็นเพื่อเปิดประเด็นที่รายการต้องการนำเสนอ เพื่อ"รุก" ให้ผู้ชมได้คิดตามหรือเกิดข้อสงสัยที่จะนำไปสู่การวิเคราะห์ด้วยตนเองโดยอาศัยทั้งความรู้พื้นฐานส่วนตัวประกอบกับข้อมูลที่ทางรายการนำเสนอก่อนการตัดสินใจเชื่อ ลักษณะเด่นของรายการ "ร้อยตะวัน...พันดาว" อีกอย่างหนึ่งก็คือ การนำเสนอด้วยภาพที่มีการใช้เทคนิคตัดต่อต่าง ๆ เพื่อให้ได้ภาพที่ดูแปลกตา และบางครั้งก็สามารถแฝงความหมายทางสัญลักษณ์ไว้ได้ด้วย

องค์ประกอบสำคัญ

1. บทโทรทัศน์ เป็นส่วนที่แสดงถึงเนื้อหาความคิด ตลอดจนมุมมองที่ต้องการนำเสนอ ลักษณะพิเศษของบทโทรทัศน์ รายการ "ร้อยตะวัน...พันดาว" อยู่ที่การกำหนดประเด็นความสนใจในแต่ละเรื่องโดยผู้ผลิตเลือกที่จะมองประเด็นที่แตกต่างออกไปจากมุมมองทั่ว ๆ ไปต่อเรื่องราวเดียวกัน แต่ทั้งนี้ต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องและน่าเชื่อถือสนับสนุน อีกทั้งได้ผ่านการวิเคราะห์ตามหลักเหตุและผลแล้วว่าประเด็นดังกล่าวจะไม่ใช่การบิดเบือนข้อเท็จจริงที่ถูกต้องอยู่แล้ว หากแต่เสริมในส่วนที่ควรได้รับการพิจารณาแต่ขาดหายไป ยกตัวอย่างเช่น การนำเสนอเนื้อหาในตอน "Light and Sound" ซึ่งโดยปกติตามความเข้าใจของคนทั่ว ๆ ไปแล้วก็จะชื่นชมกับงานประเภทนี้เพราะเป็นงานที่มีแสง สี เสียงที่สวยงามตระการตา สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศ และยังถือเป็นการเรียนประวัติศาสตร์ไทยทางอ้อมที่ประชาชนให้ความสนใจเป็นอย่างมาก แต่ทางรายการเลือกที่จะมองประเด็นผลกระทบที่งานดังกล่าวมีต่อการบิดเบือนประวัติศาสตร์ และการทำร้ายโบราณสถาน โดยเสนอข้อมูลที่ได้จากทั้ง ททท. กรมศิลปากร และนักประวัติศาสตร์ ซึ่งต่างก็ออกมายอมรับกับผลกระทบดังกล่าว และให้ข้อมูลสนับสนุนประเด็นที่ทางรายการเลือกนำเสนอ

หรือในบางเรื่องราวที่ไม่จำเป็นต้องหามุมมองใหม่ ๆ ที่ต่างออกไป แต่ให้ข้อมูลที่มียุทธศาสตร์แสดงถึงที่มาที่ไปอันทำให้เกิดเรื่องราวนั้น ๆ หรือนำเสนอเรื่องราวใหม่ ๆ ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักของคนทั่วไปนัก ยกตัวอย่างเช่น การนำเสนอเนื้อหาในตอน "พลังจักรวาล" เป็นการพูดถึงพลังธรรมชาติที่อยู่ในตัวมนุษย์ทุกคน แต่คนโดยทั่ว ๆ ไปยังไม่รู้จักและยังไม่สามารถนำออกมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ อีกทั้งยังเป็นพลังที่มีผลต่อการทำนายบุคลิกลักษณะ และรักษาโรคร้ายไข้เจ็บได้ด้วย

การใช้ภาษาในบทโทรทัศน์ของรายการ จะไม่ค่อยใช้ภาษาเพื่อการบรรยายที่มีความสละสลวยมากนัก แต่จะเป็นลักษณะของการใช้ภาษาพูดที่ตรงไปตรงมาเข้าใจง่ายเหมือนผู้บรรยายพูดคุยอยู่กับผู้ชมโดยตรง หรือบางครั้งก็ใช้คำพูดที่แฝงนัยยะ รวมทั้งมีการแสดงความคิดเห็น หรือสอดแทรกอารมณ์เข้าไปด้วย ซึ่งในความคิดเห็นของผู้เขียนแล้วคำพูดที่แสดงถึงความคิดเห็นหรืออารมณ์ดังกล่าวนี้บางครั้งก็เป็นทั้งหมดที่ช่วยเสริม หรือลดอารมณ์ของผู้ชมได้

2. ภาพ ภาพที่ใช้ในรายการจะไม่ใช่ภาพที่มีลักษณะแบนเหมือนภาพทั่วไป โดยบ่อยครั้งมีการจัดฉากหน้า (Foreground) ให้อ่านหน้าวัตถุ (Subject) ที่ต้องการถ่ายเพื่อทำให้ภาพที่ออกมามีความ

ความลึกและน่าสนใจ โดยฉากหน้าที่เลือกใช้อาจเป็นตัวที่สื่อสารนำไปสู่วัตถุหรือไม่ก็ได้ เช่น การนำเสนอในตอน “ประวัติศาสตร์ไทย..เรื่องจริงหรืออิงนิยาย” ภาพที่นำเข้าสู่รายการเริ่มด้วยการแพนกล้องไปจับไฟก๊สที่ตำราประวัติศาสตร์ทั้งเก่าและใหม่ขณะที่ปล่อยเสียงของนักประวัติศาสตร์ผู้ให้สัมภาษณ์ออกมา ก่อนจะค่อย ๆ Zoom Out ตำรามาจับไฟก๊สที่หน้าของผู้ให้สัมภาษณ์คนนั้นแทน โดยยังมีกองตำราเป็นฉากหน้าอยู่ ทำให้ภาพที่ได้มีมิติที่แสดงถึงความลึก และตัวตำราวิชาการนั้นก็นำไปสู่การแนะนำตัวนักประวัติศาสตร์ด้วย แต่บ่อยครั้งการจัดฉากหน้าไว้ด้านหน้าของวัตถุก็เป็นไปเพื่อความสวยงาม แปลกใหม่ และช่วยเพิ่มมิติของภาพโดยไม่ได้มีความหมายนำไปสู่วัตถุแต่อย่างใด

นอกจากนี้ ในระหว่างการตัดต่อก็จะมีการใช้เทคนิคต่าง ๆ กับภาพเพื่อความแปลกตา สวยงาม ดึงดูดความสนใจ ตลอดจนเพื่อการสื่อสารอารมณ์ และความหมายทางสัญลักษณ์ของภาพไปยังผู้ชม เช่น การ Dissolve ภาพ 2 ภาพมาซ้อนกันเพื่อสื่อความหมายว่าเป็นสิ่งเดียวกัน การล้อมกรอบภาพที่ให้ความรู้สึกอึดอัดหรือถูกบีบ หรือการเปลี่ยนโทนสีของภาพเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศในการรับชม เป็นต้น ซึ่งการใช้เทคนิคกับภาพนี้ถือเป็นบุคลิกเฉพาะตัวของรายการที่ต้องการให้ภาพดูแตกต่างจากรายการสารคดีอื่น ๆ แต่บางครั้งการใช้เทคนิคที่มากเกินไปก็สามารถลดความน่าสนใจของเนื้อหา และมีความรู้สึกอึดอัดกับความขัดแย้งระหว่างเนื้อหาที่เรียบง่าย (ในบางตอน) กับภาพที่หวือหวามาก

รูปแบบรายการมีการตัดภาพไปมาระหว่างภาพประกอบรายการ (ภาพ Insert) และภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ (ซึ่งโดยเฉลี่ยมีประมาณ 3-4 คนในเนื้อหาแต่ละตอน) บ่อยครั้งมากเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ แต่บางครั้งก็ทำให้ผู้ชมเกิดอาการงง และตามไม่ทันได้

3.เสียง เสียงที่มีความสำคัญที่สุดและแสดงถึงบุคลิกเฉพาะตัวของรายการ คือเสียงบรรยาย ซึ่งเป็นเสียงผู้ชายที่เป็นตัวแทนของผู้ผลิตรายการต่อการมองประเด็นปัญหาต่าง ๆ ในการให้เสียงบรรยายจึงมีการใส่อารมณ์ที่ผู้ผลิตต้องการบอกผู้ชมซึ่งบางครั้งอาจมีทั้งเสียงถอนหายใจ เสียงที่แสดงถึงความเบื่อหน่าย ตกใจ ประชดประชัน ฯลฯ เพื่อเพิ่มอรรถรสในการรับชม เช่น เมื่อผู้บรรยายนำผู้ชมไปร่วมเดินทางท่องเที่ยวในตอน “หักมุมกรุงเทพฯ” ก็จะใช้น้ำเสียงที่แสดงถึงความสุข ความตื่นเต้น เหมือนว่าผู้บรรยาย (ซึ่งมีน้ำเสียงกังวานน่าเกรงขามและมีอายุ) ได้กลับไปเป็นหนุ่มอีกครั้ง หรือเมื่อพูดถึงจรรยาบรรณที่ลดน้อยลงของนักหนังสือพิมพ์ในตอน “เชือนคน..คมปากกา” ผู้บรรยายก็ใช้น้ำเสียงที่แสดงความเบื่อหน่าย ทอดถอนใจ และประชดประชันนักหนังสือพิมพ์ในปัจจุบัน เป็นต้น

ขั้นตอนการผลิต

1. ขั้นตอนก่อนการถ่ายทำ

1) เริ่มต้นด้วยการมองหาประเด็นความสนใจที่ผู้ผลิตต้องการนำเสนอ โดยประเด็นจะมาจากการประชุม รวบรวมความคิดเห็นและถกเถียง และแลกเปลี่ยนข้อมูลที่น่าสนใจก่อนจะตัดสินใจเลือกว่าในแต่ละเดือนจะผลิตเรื่องราวเกี่ยวกับอะไรบ้าง

2) รวบรวมข้อมูลทั้งจากหนังสือ และจากผู้รู้ เพื่อข้อมูลจะได้เป็นตัวกำหนดความเป็นไปได้ในการผลิตว่าสามารถเจาะลึกในแต่ละประเด็นเรื่องราวได้มากน้อยเพียงใด และข้อมูลที่ได้สนับสนุนเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอหรือให้ข้อเท็จจริงใหม่ ๆ อะไรที่ควรพิจารณาควบคู่ไปกับประเด็นที่ผู้ผลิตกำหนดไว้แล้วบ้าง

การหาข้อมูล สามารถทำได้ 2 ลักษณะ คือ

▣ ผู้เขียนบทได้กำหนดทิศทางของบทเอาไว้ก่อนแล้วจึงหาข้อมูลที่จะมาสนับสนุนประเด็นนั้นให้น่าเชื่อถือ และมีเหตุผลมากขึ้น ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวก รวดเร็ว และได้ข้อมูลตรงตามที่ต้องการ

▣ ในกรณีที่ผู้เขียนบทไม่มีความถนัดในเรื่องที่ต้องการนำเสนอ โดยไม่รู้ว่า จะทำการกำหนดทิศทางให้บทเป็นอย่างไร ก็จะทำให้การค้นคว้ารวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา เพื่อนำมาทำความเข้าใจก่อนแล้วจึงวิเคราะห์ กำหนดทิศทางการดำเนินเรื่องของบท โดยวิธีนี้ค่อนข้างจะซับซ้อนและยุ่งยาก

3) การทำ Treatment และเขียนบทคร่าว ๆ เพื่อกำหนดทิศทางของเรื่องราวให้เกิดความเข้าใจตรงกันของทีมงานทุกฝ่าย และจะเป็นสิ่งที่นำไปสู่การตั้งคำถามในการสัมภาษณ์ต่อไป

4) เตรียมความพร้อมก่อนการถ่ายทำ ทั้งการติดต่อกับผู้ให้สัมภาษณ์ ติดต่อทำเรื่องขอใช้สถานที่ในการถ่ายทำ และตรวจเช็คอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะใช้ในการถ่ายทำ

ขั้นตอนก่อนการผลิตนี้นับเป็นขั้นตอนที่ทีมงานทุกคนให้ความสำคัญและมีส่วนร่วมมากที่สุด เพราะต้องใช้เวลาและต้องช่วยกันหาข้อมูล ตลอดจนถกเถียงให้เกิดความเข้าใจประเด็นปัญหาที่ต้องการนำเสนอให้ชัดเจนเท่าเทียมกันทุกคน เพื่อจะได้ไม่หลุดประเด็นในขั้นตอนการผลิตและหลังการผลิต

2. ขั้นตอนการถ่ายทำ

เป็นขั้นตอนที่สะดวกและง่ายที่สุดถ้าได้เตรียมขั้นตอนก่อนหน้าไว้พร้อมแล้ว เพราะส่วนใหญ่เป็นการถ่ายทำนอกสถานที่ โดยเป็นการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวที่น่าสนใจ และการเก็บภาพที่ใช้ประกอบตามทีละขั้นตอนไว้ในบทคว่ำ ๆ ผู้กำกับจะมีหน้าที่แค่เพียงคุยคุยกับตากล้องและคอยควบคุมภาพบ้างเป็นบางครั้งในกรณีที่ต้องการให้ภาพนั้น ๆ สื่อความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นพิเศษ นอกเหนือจากนั้นเป็นหน้าที่ของตากล้องในการกำหนดภาพออกมาเองทั้งหมด ส่วนผู้เขียนบทจะทำหน้าที่เป็นผู้สัมภาษณ์เพื่อจะได้เจาะข้อมูลที่ตรงประเด็นมากที่สุด โดยจะสังเกตได้ว่าทีมงานทุกคนจะเข้าใจเกี่ยวกับประเด็นเนื้อเรื่อง และการดำเนินเรื่องร่วมกันเป็นอย่างดี

อุปกรณ์ในการถ่ายทำแต่ละครั้งนั้นมีไม่มากนัก ได้แก่ กล้องดิจิทัล 1 ตัว ขาดังกล้อง อุปกรณ์ไฟ ไมโครโฟน หูฟัง และจอมอนิเตอร์ และทั้งหมดอยู่ในความดูแลร่วมกันของทีมงานเพียง 2-3 คนที่ออกไปถ่ายทำรายการ

3. ขั้นตอนหลังการถ่ายทำ

1) จัดทำบทโทรทัศน์สมบูรณ์ หลังการถ่ายทำผู้เขียนบทจะกลับมาตรวจภาพและเสียงในเทปบันทึกภาพ เพื่อนำไปเขียนบทที่เขียนไว้คว่ำ ๆ ให้สมบูรณ์

2) บันทึกเสียงบรรยาย โดยจัดส่งบทสมบูรณ์ไปให้แก่ผู้ให้เสียงบรรยายบันทึกเสียงลงเทป

3) การตัดต่อภาพแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

■ คัดเลือกภาพและเสียงสัมภาษณ์ที่ดีที่สุดและสอดคล้องตรงกับประเด็นของเรื่อง เก็บไว้ก่อน จัดบันทึกลำดับภาพ-เวลาในแต่ละช็อต และรายละเอียดคำสัมภาษณ์เอาไว้

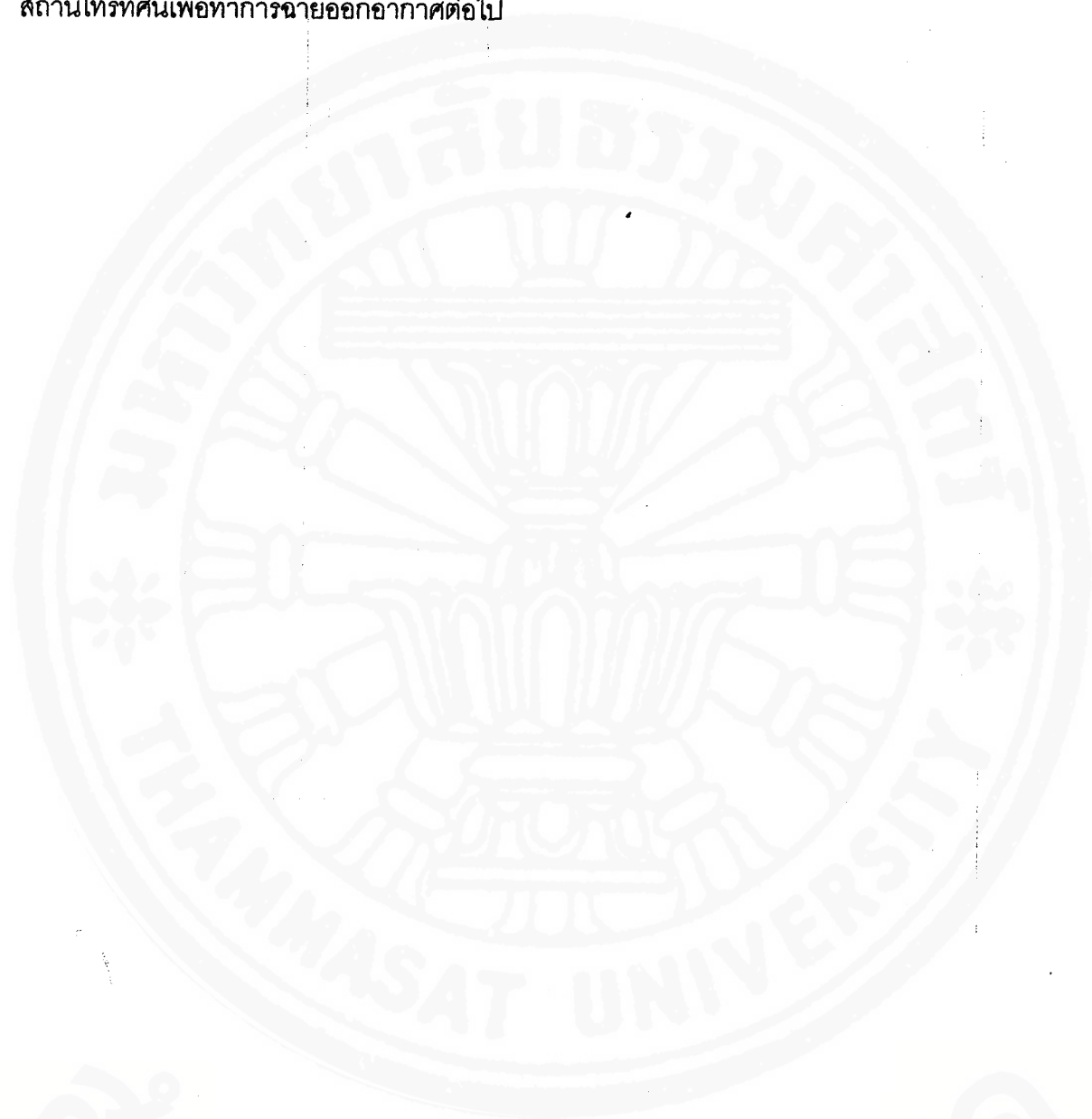
■ ตัดต่อร้อยเรียงเรื่องราวให้เป็นไปตามบท ผู้ตัดต่ออาจใช้เทคนิคพิเศษเพื่อสร้างความน่าสนใจ อารมณ์ และแฝงความหมายทางสัญลักษณ์ให้แก่ภาพ ทั้งนี้ผู้ตัดต่อจะต้องเข้าใจบทและประเด็นที่ต้องการนำเสนอเป็นอย่างดี

4) บันทึกเสียงบรรยายลงไปในเทปที่ตัดต่อเป็นเรื่องราวเสร็จสมบูรณ์แล้ว

5) ทำเทคนิคกราฟฟิกต่าง ๆ

6) บันทึกดนตรีและเสียงประกอบต่าง ๆ ตามความเหมาะสมเพื่อสร้างอารมณ์และความน่าสนใจให้แก่เรื่องราว

7) จัดส่งเทปที่พร้อมส่งออกอากาศ ระบุชื่อตอนและวันเวลาออกอากาศไปยัง สถานีโทรทัศน์เพื่อทำการฉายออกอากาศต่อไป

ชำนาญกหอสมุด